

نقشه مهندسی فرهنگی کشور

نقشه مهندسی فرهنگی کشور را دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی در سال ۱۳۹۲ تدوین کرده است.

نقشه مهندسی فرهنگی کشور شامل فصول زیر است:

کلیات؛ این بخش شامل تعاریف اساسی مفاهیم و اصطلاحات همچون فرهنگ، فرهنگ ملی (اسلامی-ایرانی)، عمومی، حرفه‌ای، لایه‌های فرهنگ، مهندسی فرهنگ، مهندسی فرهنگی، نقشه مهندسی فرهنگی، پیوست فرهنگی و مختصات نقشه است.

مبانی، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نقشه؛ مبتنی بر منابع و معارف اسلامی، قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مبانی نظری معتبر و ارزش‌های فرهنگی اصیل اسلامی-ایرانی تهیه و تدوین شده است و شاکله و مبانی هدف‌گذاری، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی و مدیریت راهبردی و تحویل و ارتقای فرهنگی کشور است. چشم‌انداز فرهنگی کشور در افق ۱۴۰۴؛ ترسیم‌کننده قله‌ها و وضعیت مطلوب فرهنگی کشور در افق ۱۴۰۴ است که مبتنی بر مبانی، ارزش‌ها و اصول بنیادین فرهنگی کشور، رهنمودهای مقام معظم رهبری، سند چشم‌انداز ایران ۱۴۰۴ و سایر اسناد فرادستی و همچنین مقتضیات ملی، منطقه‌ای و جهانی طراحی شده است.

اهداف کلان فرهنگی؛ ترجمان زمان‌مند چشم‌انداز فرهنگی کشور در محورهای راهبردی و کلیدی فرهنگی کشور است. اصولاً هر هدف کلان، وظایف و مأموریت‌های یک تا چند نهاد و دستگاه اجرایی را تحت پوشش قرار می‌دهد. همچنین مواردی به‌عنوان کمیت‌های مطلوب فرهنگی و اهداف کمی در نظر گرفته شد که لازم است با توجه به اعتبارات، امکانات، ظرفیت‌ها و توانمندی‌های دستگاه‌ها و نهادها در ستاد راهبری اجرای نقشه مهندسی فرهنگی تعیین شود.

اولویت‌های فرهنگی؛ تعیین‌کننده موضوعات و محورهای راهبردی در هر حوزه، محور یا هدف است که ضمن تعیین اولویت‌های رتبی و زمانی آن‌ها، مبنا و چگونگی تخصیص منابع و سرمایه‌گذاری را ارائه می‌دهد. راهبردها و اقدامات؛ شامل راهبردهای فرهنگی کلان و ملی و اقدامات ملی به شرح زیر است:

الف) راهبردهای فرهنگی؛ تعیین‌کننده مسیر و راهی است که متناسب با فرصت‌ها و تهدیدها، قوت‌ها و ضعف‌های محیطی برای نیل به اهداف فرهنگی در دو سطح کلان و ملی طراحی و تدوین می‌شوند.

راهبردهای کلان ابزار تحقق اهداف کلان هستند و راهبردهای ملی دربردارنده اهداف فرعی و راهکار تحقق آن هستند؛ درواقع راهبردهای ملی مبنای تعیین اقدامات ملی نقشه فرهنگی کشور محسوب می‌شوند.

ب) اقدامات ملی؛ طرح‌ها و پروژه‌هایی هستند که برای تحقق اهداف طراحی و تعیین می‌شوند. اقدامات ملی ناظر به اهداف و متناسب با راهبردهای تعیین و معمولاً در چارچوب برنامه‌های پنج‌ساله طراحی و در قالب یک یا چند برنامه سالانه اجرایی می‌شوند. اقدامات ملی غالباً فرابخشی و فرادستگاهی هستند و ماهیت ترکیبی دارند؛ باوجوداین ممکن است در مواردی وجه پژوهشی، اجرایی و تقنینی بر سایر وجوه آن غلبه یابد.

۷. چارچوب نهادی نظام فرهنگی کشور: ناظر به نگاشت نهادی، تقسیم کار ملی و استانی و نظام مدیریت راهبردی فرهنگی کشور بوده و همچنین مبین سازمان و ساختار و فرایندهای کلان سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی، هدایت و سازماندهی و نظارت و ارزیابی فرهنگی کشور در سطح ملی و استانی برای اجرای نقشه مهندسی فرهنگی است.